

Per **Vicent Almela**

Article publicat a [Directa](#)

Avui es compleixen 100 anys del naixement del poeta castellanenc Miquel Peris i Segarra, un referent de la cultura valenciana de començaments del segle XX

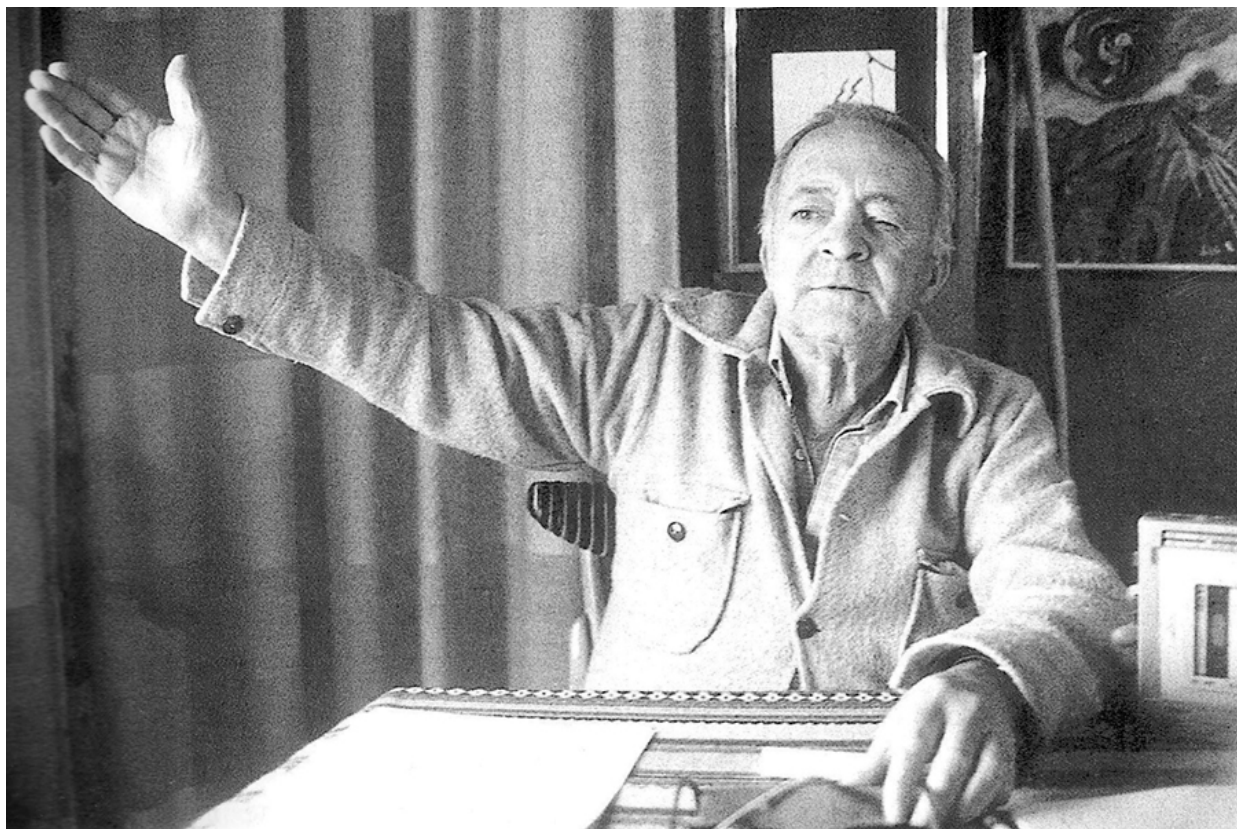
“Reivindicar a Miquel Peris, és reivindicar també tot allò que ell representa: Castelló, la cultura a què pertany i el País del qual forma part”. Amb aquestes paraules recorda el catedràtic Lluís Meseguer a un dels primers poetes castellanencs que va utilitzar i reivindicar l’ús del valencià en la seua obra i al seu dia a dia. Mestre d’escola per vocació -tal com expressa en les seues *Memòries*- Miquel Peris i Segarra va nàixer a Castelló el 5 d’octubre de 1917 -i va morir a la mateixa ciutat el 31 de desembre de 1987-. Promotor cultural i fill predilecte de Castelló des de 1984 -i sens dubte un dels poetes valencians més emblemàtics de la segona part del segle XX- el seu treball va suposar una continuació de l’obra dels poetes de la memorable “Generació dels 30” (Carles Salvador, Soler i Godes, Francesc Almela i Vives) i com no, en les seues primeres poesies, del seu admirat Bernat Artola. La seua activitat fou diversa, home de tertúlia, fomentador de l’excursionisme castellanenc -va ser el segon president del Centre Excursionista de Castelló- i, per damunt de tot, poeta. Guanyador de quatre Flors Naturals a Castelló (1966, 1968, 1971 i 1976), es consolida com a mestre en *Gai Saber*, i per tant va ser reconegut en la seua època com “el poeta de Castelló”.

La seua obra, primerament amb una producció continuadora, en el vessant circumstancial o popular, de l’obra de Bernat Artola i més tard cercant el seu propi estil, escrigué: *Afanys primaverals*, *Aiguamoll i senill* (1965), *Dèries tardorenques* (1966), *Vull assolir* (1969); *Mascarada*, *Tenebres* (1970) i *Fossar de Naus*, *Periples i Cartes i Sonets*(1982). Membre del patronat fundacional de la Fundació Huguet, cal destacar també de Peris la seua activa participació en la creació de diverses manifestacions culturals, com la *Serenata a la Mare de Déu del Lledó*, junt amb Paco Vicent “Quiquet de Castàlia” i la rondalla castellanenca *Els Llauredors*. O l’obra teatral *El Betlem de la Pigà*, musicada per Matilde Salvador. També fou important la seua col·laboració amb molts músics de la terra, com Paco Puig, Pepe Falomir, Luís Viciano o Paco Signes que musicaren molts dels seus

poemes, interpretats per Els Llauradors, El Grup Maig o Leopoldo Adanero, que va posar les notes musicals a l'oratori popular perisià *Les Tenebres*. També col·laboraren amb Peris, artistes plàstics com Luís Bolumar, Paco Puig, Lorenzo Ramírez o Joan Ripollés, en les seues nits màgiques al Cau de l'Art de Lluçena.

Manel Garcia Grau i Laura Cardona Chaler, en la seua *Antologia Literària*, defineixen a Peris com “l'únic dels nostres poetes - a excepció feta d'Enric Soler i Godes-, que mantingué en peu, a Castelló ciutat, el conreu literari culte i l'ús de la llengua dins l'ambient literari i popular, enmig d'una societat que oblidava, a passos agegantats, la seua importància com a llengua digna i vehicular”. Prova d'això és la seua continuada participació en xarrades literàries i lúdiques en diferents espais socials i intel·lectuals de la ciutat, així com la seua implicació en el vessant més festera, com mostra la seua implicació amb la Germandat dels Cavallers de la Conquesta, l'organització del primer homenatge de caràcter popular a Tombatossals al Molí La Font l'any 1981 i la seua interpretació del *Senyor de l'Algepsar* al Pregó de la ciutat.

En paraules de l'escriptor Vicent Pitarch “una condició perquè els pobles aconseguisquen de ser admirats i pròspers és que no s'estiguen de promoure i vindicar els valors cívics i culturals que van conrear els seus ciutadans, en primer lloc aquells que excel·liren per la seua exemplaritat i originalitat. En aquest cas es troba -fóra sobrer d'insistir-hi- la biografia i l'obra de Miquel Peris, una aportació respectable a la producció sociocultural que ha acumulat Castelló a través de la història i que la conjuntura present ens empeny a recuperar i adaptar al nostre temps. Segurament aquesta és la fita a la qual ens convoca la celebració del centenari de Miquel Peris”.

Diferents actes per commemorar el centenari

Entitats culturals, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Castelló, preparen un seguit d'actes amb motiu del centenari del seu naixement. L'acte central de l'homenatge, tindrà lloc el dissabte 7 d'octubre, a les set i mitja de la vesprada, en el Teatre del Raval de Castelló, amb el títol d'un vers del poeta: “Canta el silenci”. El Pont Cooperativa de Lletres organitza l'homenatge al poeta amb la col·laboració de la Fundació Huguet i l'adhesió del Centre Excursionista de Castelló, l'Institut d'Estudis Catalans, i l'AC La Barraca, entre altres entitats i associacions culturals. L'acte serà presentat per la periodista i poeta d'El Pont, Susanna Lliberós, i comptarà amb el parlament de Vicent Pitarch, membre de la Fundació Huguet. Intervindran diferents grups musicals, artistes i literats: La Coral Polifònica de Sant Pere del Grau, La Rabera Eclèctica (Grup de creació artística), els escriptors i poetes d'El Pont Cooperativa de Lletres, el pianista Ximo Fabregat, el cantautor Artur Álvarez, el grup Diapasò, els Llauradors i les cantants Núria Pallarés i Esther Igual.

Amb motiu del centenari també s'ha confeccionat una guia didàctica sobre Miquel Peris i Segarra, per part dels professors Montserrat Ferrer i Joan Peraire.

*“Jo he vist la fam ser guany de cada dia;
la por i el plor, joguines de l'infant;*

*el sol, rodó i daurat, pa del migdia;
la dalla de la Mort, lluna minvant.*

*Jo he vist florir tothora la rosella
al calcinat rocam del clapissar.
I el calze de la virginal poncella,
rebre un rou verinós, i mustigar.*

*Ja n'ha vist prou. El bram de la tempesta
rebutja l'esperit que, fugisser,
vol soplujar sa mítica conquesta
sota l'ombrall d'un reflorit roser.*

*I ací sóc nu rebent de l'estelada,
-dosser esperitat que lluu la nit-,
un bany d'argent fins la novella albada
que faça clar un món enterbolit."*

('Vull assolir', 1969-1970)